

Tweede Kamer der Staten Generaal
T.a.v. Commissie Onderwijs Cultuur en Wetenschap
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Plaats/datum:

Utrecht, 5 oktober 2020

Kenmerk:

Onderwerp:

AO Toereikendheid en doelmatigheid onderwijsbekostiging

Geachte mevrouw Tellegen,

De vaste Kamercommissie OCW spreekt 8 oktober over de toereikendheid en doelmatigheid van de onderwijsbekostiging. De PO-Raad wil graag onderstaande punten onder de aandacht brengen voor het debat.

De uitgaven aan het primair onderwijs zijn de afgelopen tien jaar afgenomen en het geld is niet voldoende om de ambities van politiek en samenleving te realiseren. Dat constateert onderzoeksbureau McKinsey in het rapport 'Een verstevigd fundament voor iedereen'. De onderzoekers zien dat de resultaten van het primair en voortgezet onderwijs onder druk staan, scholen minder goed presteren en de verschillen tussen scholen groter worden. De PO-Raad herkent deze conclusies en vindt het tijd om structureel te investeren in de kwaliteit van ons onderwijs.

Uitgaven aan onderwijs sinds 2009 afgenomen

McKinsey concludeert dat de uitgaven aan primair en voortgezet onderwijs in Nederland sinds 2009 zijn afgenomen. Het kabinet investeerde in 2019 per jaar 1,7 miljard euro meer in het funderend onderwijs dan in 2009 (gecorrigeerd voor inflatie). Dit bedrag wordt echter volledig tenietgedaan door de afname van 1,9 miljard euro in uitgaven van andere overheden. Vooral gemeenten geven minder uit aan bijvoorbeeld onderwijsachterstanden, voor- en vroegschoolse educatie, gesubsidieerde banen en onderwijsbegeleiding.

De schijnbare tegenstelling tussen goed werkgeverschap en goede huisvesting

Schoolbesturen zien zich dagelijks voor de onmogelijke opgave gesteld een afweging te maken tussen investeringen in goed werkgeverschap en gezonde, goed onderhouden

schoolgebouwen. Ieder schoolbestuur vindt dat leraren, schoolleiders en onderwijsondersteuners een concurrerend salaris en goede ontwikkelings- en carrièremogelijkheden moeten krijgen. De leraar is met de schoolleider de drijvende kracht achter goede onderwijskwaliteit. Ook wil ieder bestuur schoolgebouwen met een gezond binnenklimaat en frisse lucht. De discussie over de gebrekkige ventilatie van schoolgebouwen en Covid-19 laat het belang hiervan zien.

McKinsey laat zien dat de bekostiging ontoereikend is om alle ambities te realiseren. Het is geen kwestie van niet willen; schoolbesturen kunnen vanwege financiële tekorten niet voldoen aan de hoge ambities van de overheid, maatschappij en van hen zelf.

De enige echte oplossing is passende bekostiging, die recht doet aan de ambities die we hebben voor het Nederlandse onderwijs. Dat red je niet met pleisters plakken, zoals een schot in de lumpsum waarmee je stelt dat salarissen belangrijker zijn dan huisvesting, of andersom.

Hand in eigen boezem: minder reserves, transparante verantwoording

Schoolbesturen hebben een publieke opdracht, ontvangen publiek geld en voeren publieke taken uit. Besturen werken dagelijks aan betere verantwoording en betere inzet van het beschikbare geld. Het primair onderwijs heeft in 2019 een negatief financieel resultaat geboekt van € 130 miljoen en dus flink ingeteerd op de reserves. Dat blijkt uit de jaarcijfers over 2019 van DUO. De jaarcijfers lijken positief uit te vallen, maar schoolbesturen ontvingen in 2019 geld dat in 2020 volledig aan de medewerkers werd uitgekeerd.

Als sector publiceren we dit najaar een online-benchmark om meer inzicht te geven in onderwijskwaliteit, de financiële positie, huisvesting en de inzet van personeel. Uit een analyse van de financiële gegevens blijkt al dat reserves niet gelijkmatig verspreid zijn over alle schoolbesturen. Zo hebben kleine schoolbesturen relatief meer grote reserves. Ook blijkt dat 3% van alle besturen verantwoordelijk is voor bijna 30% van de mogelijke bovenmatige reserves in de sector. Tot slot zien we dat bij besturen met overwegend (V)SO- en SBO-scholen sprake is van mogelijk te grote reserves. Met de publicatie van de benchmark kan iedereen de prestaties en inzet van middelen van schoolbesturen in het funderend onderwijs vergelijken – besturen zélf niet op de laatste plaats.

De PO-Raad wil goed onderwijs voor ieder kind. Onze sector is enorm gemotiveerd om in samenwerking met anderen deze maatschappelijke opdracht goed te vervullen. Hier hoort een passende bekostiging en heldere koers bij. Het is tijd om structureel te investeren in de kwaliteit van ons onderwijs.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Rinda den Besten', with a long horizontal line extending to the right.

Rinda den Besten

Voorzitter PO-Raad